

**Dissertatio inauguralis medico practica de prognosi in morbis acutis ... /
submitti Joann. Mich. de Welthern.**

Contributors

Welthern, Johann Michael von.
Universität Wien.
Royal College of Surgeons of England

Publication/Creation

Viennae : Ex Typographia Baumeisteriana, 1785.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/e8rsbxfe>

Provider

Royal College of Surgeons

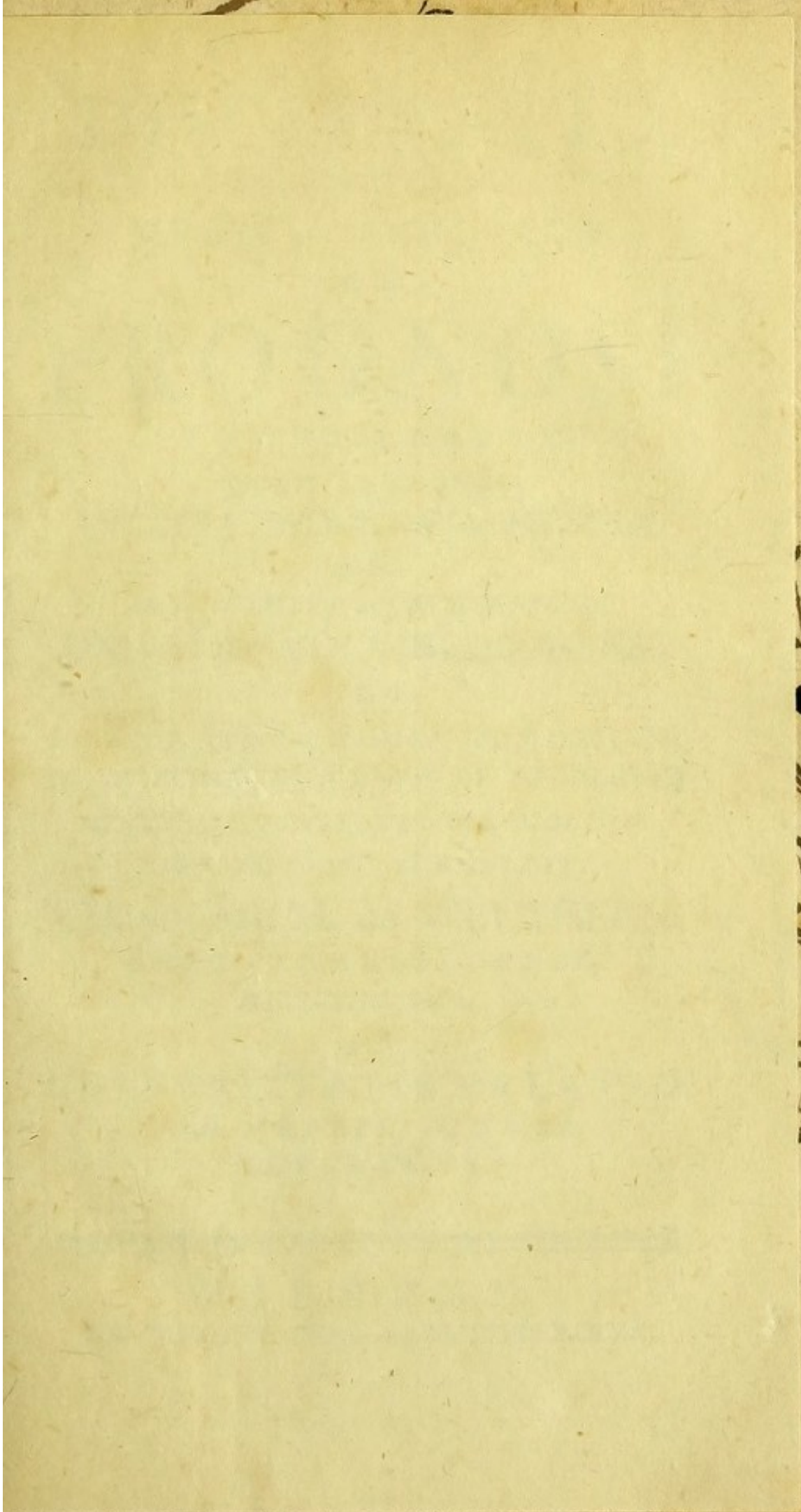
License and attribution

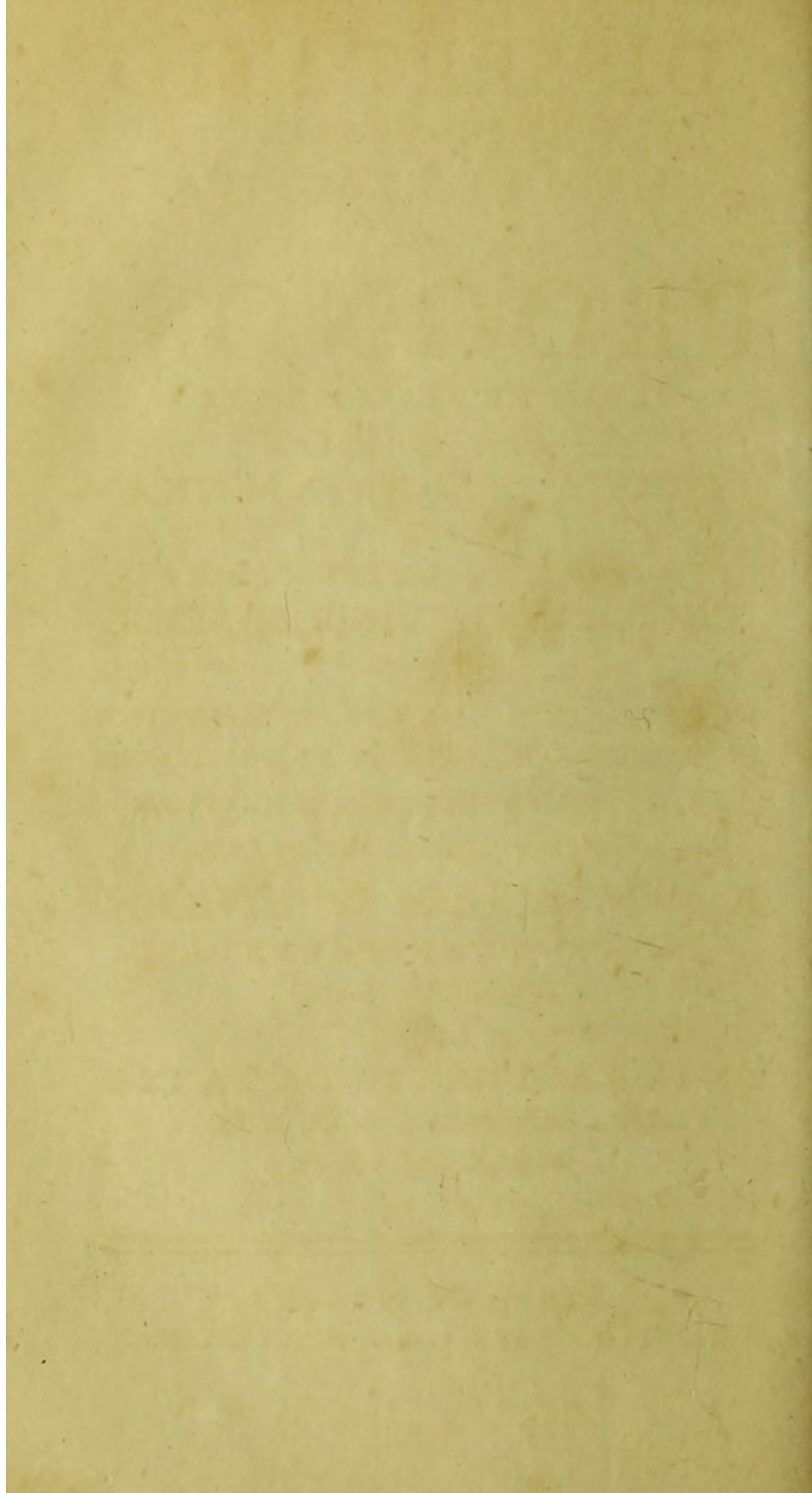
This material has been provided by This material has been provided by The Royal College of Surgeons of England. The original may be consulted at The Royal College of Surgeons of England. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

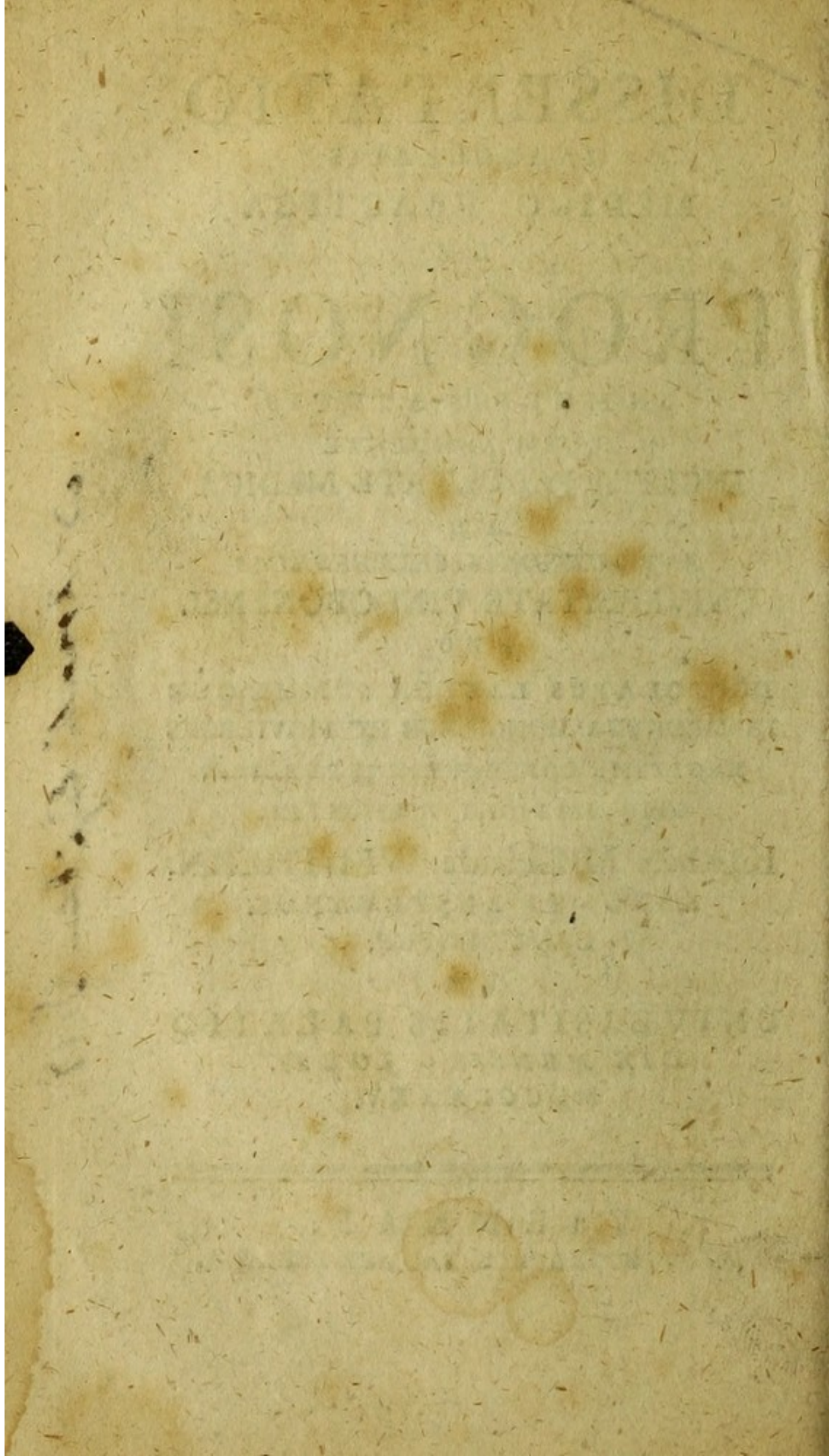

5.

DISSERTATIO
 INAUGURALIS
 MEDICO PRACTICA
 DE
PROGNOSI
 IN MORBIS ACUTIS
 QUAM ANNUENTE
 INCLITA FACULTATE MEDICA
 IN
 ANTIQUISSIMA ac CELEBERRIMA
 UNIVERSITATE VINDOBONENSI.
 PRO
 DOCTORATUS LAUREA SUMMISQUE
 IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
 LEGITIME CONSEQUENDIS PUBLICÆ
 DISQUISITIONI SUBMITTIT.
 IOANN MICH. de WELTHERN.
 SAXO - TRANSYLVANUS,
 DISPUTABITUR.
 IN
 UNIVERSITATIS PALATIO
 DIE MENSIS JULII.
 MDCCLXXXV.

2
 Thall Epil. P. 17

V I E N N A E,
 EX TYPOGRAPHIA BAUMEISTERIANA.

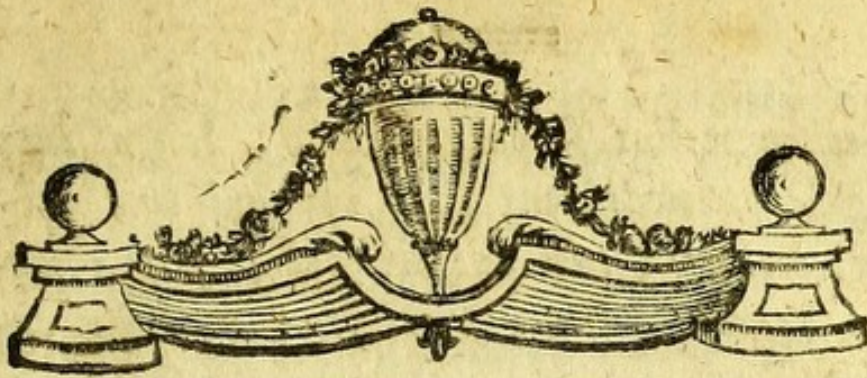

P R A E F A T I O.

Equidem primarius medicinæ scopus est, præsentés morbos cognoscere, et hos cognitos debitis auxiliis debito modo adhibitis tollere; verum hunc scopum qui considerat tantum, ille ex omni parte officio medici se functum esse arbitrari non debet.

Præfatum attingens scopum plerumque ægrotanti satis facit; ast adstantibus, notis et amicis hoc plerumque non sufficit cum isti haud raro de futuro, quam de præsentis plus solliciti sint, & a medico prognosin variis instantiis extorqueant. An autem ego operæ pretium facturus sim, si aliquid de prognosi in morbis acutis differam non satis scio, siquidem cum in ista rei medicæ observatione cum antiqui tum novi medici rem absolvisse videantur; mea profecto opera vana atque supervacua facile videri poterit. Nihilominus spero, quod si

non nova, tamen memoratu digna
ex aliis excerpta hic relaturus sim.
Quanto autem periculo exponantur
medici fama & fortuna, si falsa præ-
sagiat, id noverunt omnes qui me-
dicam praxim exercent. Nihilomi-
nus medico minus malam in partem
vertetur, si postquam funestum præ-
dixit eventum, res in meliorem ver-
tatur, quam si bona facta prognosi
funestus sequatur eventus. Idcirco
signa hic potissimum referam, quæ
malos acutorem exitus prænunciare
solent. Multum abest, quin ea,
quæ scribo, integræ prognoseos
doctrinæ addiscendæ sufficiant. Le-
gendi, relegendi sunt aphoristici li-
bri Hypocratis, & sæpius imprimis
legendus aureus vere liber Prosperi
Alpini de vita & morte præsagien-
da, qui in hac parte princeps sane
auctor est, & ab ipso Boerhaviio
posteris valde commendatus.

DE PROGNOSSI

in morbis acutis.

Operæ pretium certo est, novisse illa signa quæ docent malos in morbis acutis eventus metuendos esse: partim ut omni artis molimine medicus caveat, ne contingat illud, quod jure metuit, partim ut præfagio debito suæ caveat famæ, ne ipsius culpa periisse credatur æger, qui morbi vehementiæ succumbit; ideo Hippocrates signorum in morbis acutis cognitionem omnibus commendans optime dixit: *nam & eos qui servari possunt mul-*

to etiam melius servare poterit, longe ante singula præmeditatus; & eos qui tum obi-
vuri mortem, tum evasuri sint, si prævide-
rit, prædixeritque, omni prorsus culpa va-
cabit.

Verum non solum medicis utiles & necessariæ sunt prædictiones, sed etiam ægrotis summe necessariæ & salutare sunt. Hi enim de periculo vel salute prognosticon audientes, eo magis medici præceptis obediunt, & exinde eo citius & certius pristinam sanitatem recuperare student.

Ast omnia prævidere & prædicere in morbis hoc opus, hic labor est, nec nisi morborum omnium quoad subiecta causas, modosque lædendi accurata prorsus indagazione addiscitur. Monente Hypocrate morborum acutorum non omnino certæ sunt prædictiones nec sanitatis, nec mortis; hinc medicus observato uno vel altero malo signo statim non desperat, neque bono, nisi reliquis circumstantiis consentientibus, nimium fidit, sed ubi contraria & minus evidentia concurrunt, non
nisi

nisi a potioribus concludere debet, & tantum sub certis conditionibus aliquid certi promittere; nempe, nisi aliud quid contrarii supervenerit, si reliqua fuerint paria; si ægri & adstantes sua quoque præstiterint, & sic porro.

Omnis morbus acutus ex idea sua periculum involvit, sed non omnis æqualiter, majus autem vel minus periculum desumitur a natura ipsius morbi, a causis excitantibus, a subjecto, & a Symptomatibus plus minusve gravibus.

A natura morbi.

Cognita morbi natura multum certe juvat in formanda prognosi; quo enim ex sua natura gravior est morbus, eo plus periculi involvit; hinc periculosiores sunt morbi maligni, quam benigni, continui, quam periodici, contagiosi & venenati, quam non contagiosi, putridi, quam inflammatorii & sic porro modo cætera fuerint paria.

A causis excitantibus.

Ipsæ causæ excitantes bene considerata morborum effectus etiam manifestant, etenim quo causæ sunt graviores, vehementiores, & sublata difficiliiores, eo majus est periculum, & deterior eventus, ideo inflammationes viscerum abdominalium in morbis acutis protractis a bilis cæterorumque humorum acrimoniosa corruptione oriundæ, semper cum majori periculo conjunctæ sunt, quam eæ, quæ aut a plethora aut ab orgasmo humorum originem ducunt; ideo etiam morbi a contagiis malignis orti semper majus periculum portendunt, eo quod hæc miasmata subtilissima & valde operosa quocunque modo in corpus admissa ad intimiores usque recessus penetrant, humoribus intime se miscent, eoque ipso secundum indolem & motum suum eosdem inquinant, atque sic totam ipsarum temperaturam & crasin destruunt; quibus accedit, quod omnium venenorum indoles & modus agendi non æque semper pateat aut si etiam pateat, vis tamen & operatio nimis cita & subdola sit; adeo ut & medicum & ægrum præ-

præter omnem opinionem sæpe fallant, & stragem subitanæam hominum relinquunt, uti ex febribus malignis, & peste ipsa satis superque constat.

A S U B J E C T O.

De morbi eventu facilius & certius judicare potest Medicus, si subjecti ægro- tantis rationem exactam habeat, utpote cujus respectu periculum maxime varia- re necesse est, in subjecto consideranda veniunt.

1mo. Aetas; periculosiores enim sunt febres acutæ in Subjectis senilibus quam in aliis; nam in senibus cæteris paribus debiliores sunt vitæ vires; quo autem hæ debiliores sunt, eo minor Spes est fore ut materies morbifica concoquatur, & concocta e corpore eliminetur.

2do. Sexus, in sexu fæminino, si cætera sint paria, morbi acuti periculo- siores sunt, quam in masculino; tum quia fæminæ minus ad morbos acutos prædi- spositæ graviolem supponunt causam, tum

quia in illis vires vitæ debiliores minus sufficiunt materiæ morbificæ concoquendæ & evacuandæ.

3tio. Temperamentum, in debilibus enim periculosiores sunt morbi acuti, quam in robustis, in illis enim difficilius materia concoquitur & eliminatur.

4to. Vitæ genus, ægrorum custodes, medici & chirurgi nosocomiales periculosius ex acutis decumbere observantur.

5to. Valetudinis conditio morbum acutum præcedens maximam hic meretur considerationem. Cachectici, cacochimici, valetudinarii periculosiores patiuntur febres acutas, quam antea perfecte sani; quo enim est major humorum degeneratio, & major debilitas virium eo minus materiæ coctio, & critica evacuatio sperari possunt. Venerei ex acutis decumbentes facile pereunt; ast si accedat non raro vi medicatrice febris læx lue curantur.

A S Y M P T O M A T I B U S .

Symptoma dicitur omnis sensibilis alienatio a Statu sano in corpore ægroto apparens , modo ea a morbo & causa morbi sit distincta. Symptomata in morbis apparentia per se numero infinita ad tres referuntur classes: videlicet ad actiones læsas, ad retenta & excreta; & ad qualitates sensibiles alienatas. Actiones autem corporis humani dispartiuntur in vitales, animales & naturales.

Ab actionibus vitalibus.

Actiones vitales dicuntur illæ, quibus præsentibus vita adest, quibus absentibus vita abest, huc præcipue consideranda veniunt: Pulsus & respiratio.

Pulsus dicitur ille motus cordis & arteriarum constrictorius & dilatatorius ab ipsius sanguinis motu excitatus & sustentatus, quo mediante etiam Sanguis a corde per universum corpus distribuitur, rursusque ab eodem perpetuo recipitur.

Li-

cet Hyppocrates de pulsu parum sollicitus fuisse videatur, multa tamen quoad prognosin ex eodem deduci possunt, sed qui de pulsu recte judicare cupit, eum novisse oportet, quod varias pulsus patiatur mutationes, quas Galenus distinxit in naturales, non naturales, & præternaturales.

Naturales dixit illas, quæ ab ætate, a sexu, temperie, corporis habitu, animi affectibus, anni tempestate & similibus dependent, sic in viris, cæteris paribus, rarior & vehementior pulsus esse solet, quam fæminis; infantibus & pueris celerior, quam in adultis, in senibus tardior, in obesis debilior, quam in gracilibus &c.

Mutationes pulsus non naturales dixit illas, quæ post validiora corporis exercitia, post longiorem cibi potusque spirituosæ assumptionem, post validius animi pathema observantur.

Præternaturales autem mutationes vocavit illas, quæ a causis morbosis quibus-

buscunque originem ducunt. Cavendum
 semper, ne mutationes naturales aut non
 naturales pro præternaturalibus habeantur.
 Hic solummodo sermo est de muta-
 tionibus præternaturalibus. Quamdiu pul-
 sus manet naturali similis, non fortis ni-
 mium, nec debilis celer vel tardus, nec
 inæqualis observatur, tamdiu circulationem
 bene succedere, indeque morbis quibus-
 cunque resistendis sufficere colligimus.
 Raro enim si forte unquam, uti dixit Hyp-
 pocrates in morbis acutis, *pulsus bonus*
urina bona, & æger movitur. Sed si pul-
 sus sit frequens, debilis inæqualis, aut
 intermittens malum semper exhibet sig-
 num, & quo debilior, inæqualior, in-
 termittentior, eo peior est prognosis;
 denotat enim vires vitæ multum imminu-
 tas, adeoque difficilem esse coctionem ma-
 teriæ morbosæ, & ejusdem e corpore ex-
 pulsionem. Excipe primo plethoram sum-
 mam, & validam partis cujusdam mem-
 branosæ valde sensilis inflammationem, in
 his enim pulsus apparens debilis, post
 venæsectionem insurgens, non adeo ma-
 lam suppeditat prognosin. Excipe secun-
 do perturbationes criticas, in quibus bre-
 vis

vis duratio , & absentia aliorum malorum signorum parum metus relinquunt.

Ad iudicium rite prudenterque de de pulsu formandum opus est , ut Medicus omnium pulsuum differentias , & gradus probe cognitas , usuque comprobatas habeat , sed & in ingressu ad infirmum non statim pulsum tangat , sed allocutione prius amica , & indagazione circumstantiarum , eundem tranquillum reddat , deinde pulsum non uno , sed pluribus , pro exigentia rei , locis exploret , digitis modo comprimendo , modo eosdem suspendendo ; ex parte ægri in super requiritur , ut ab omni animi pathemate liber sit , manus in debito situ & omni motu alieno liberis servet.

A respiratione.

Respiratio maximam in formanda prognosi attentionem meretur , etenim ab huius integritate motus cordis & arteriarum , ipsiusque sanguinis intestinus & circularis sustentatur , nec sine eadem vita continuari potest ; insuper ab hac certiora prog-

prognostica deduci possunt, quam a pulsu non enim æque ac pulsus a levioribus causis immutatur, hac forte de causa Hippocrates longe plura de respiratione, quam de pulsu tradidit ad prognosis certitudinem faciendam. Adeoque in omnibus morbis, præcipue tamen acutis, ubi præ cæteris his prognosticis opus est, respiratio libera, & facilis, maximam vim ad salutem ægri sperandam habet; etenim cordis, pulmonum, & reliquorum organorum respirationi inservientium integritatem, consequenter liberum sanguinis motum manifeste ostendit. Hinc in morbis acutis quamdiu respiratio facilis & libera manet, licet plura alia mala adsint Symptomata, minus desperandum est, quam si mala sit respiratio, & plura alia adsint Symptomata minus mala.

Respiratio difficilis, frequens anhelosa, inæqualis, intercisa, sublimis, aut solo abdominis motu peracta, malum suppediat signum; & quo difficilior, frequentior, inæqualior, magis intercisa, eo peior facienda est prognosis; Denotat enim impeditam pulmonum dilatabilitatem &

li-

minus liberum sanguinis ex corde dextro per pulmones transitum, quæ ad vitam sustentandam requiruntur.

Nota tamen ex mala conformatione thoracis in gibbosis, tumore abdominis in gravidis, & similibus causis respirationem lædi posse; quæ læsiones tunc ad prognosin minus faciunt. Respiratio fervida mala est; frigida autem est lethalis: frigida enim indicat gangrænam pulmonum; fervida vero summum ardorem circa vitalia designat, hinc magnum periculum portendit.

A functionibus animalibus.

Functiones animales læsæ merentur quoque medici attentionem, si is futura in morbis prædicere velit; hinc præcipue consideranda veniunt: animi affectus, sensus externi, & interni, actiones musculares voluntariæ.

Ab animi affectibus.

Carentia consuetorum animi affectuum aut consuetis oppositorum præsentia, malum dat signum; & quo magis animi affectus a naturalibus recedunt, eo morbus periculosior pronunciari potest. Sic si ægri objectis alias adamatis non amplius afficiantur, malum est, mala quoque est deperdita alias consueta mentis hilaritas; mala morbi impatientia in homine alias patiente, excipe viros robustos alias nunquam ægrotos: hæc enim omnia denotant mutari naturalem statum sensorii communis, a quo animi affectus dependent.

A sensibus internis.

Equidem sensus interni eorumque organa immediate ad vitam conservandam non faciunt, arcto tamen nexu adeo inter se cohærent, ut suam inter se, uti sanitatem, ita ægritudinem semper communicent, consequenter etiam testentur: hinc in quovis morbo sensus internos bene valere & mente constare bonum est, juxta antiquissimum *Hypocratis* effatum,

b

ne-

neque tamen quævis aberratio, vel quodvis delirium statim funestum reputandum est. Datur enim delirium ex peculiari idiosyncrasia oriundum, qua quidam leviori etiam febre laborantes delirare incipiunt; quod talibus in casibus metuendum non est.

Datur quoque delirium criticum, quod a symptomatico dignoscitur. imo. quod fiat coctione prægressa, die critico, in statu morbi, 2do. quod diu non dureret non sit continuum, sed interruptum; 3tio. quod brevi sequatur critica evacuatio, vel metastasis ad partem ignobilem cum levamine. Tale quidem delirium non est malum; sed delirium cum signis contrariis magnum semper minatur periculum; periculosum valde est: si ægri iudicio amisso necessarios & domesticos non agnoscunt, corpus sine pudore denudant, festucas & floccos e stragulis colligunt, & rerum alias necessariarum obliviscuntur; tandem nulla spes superest, quando inter hæc neque vident, neque audiunt, extremis livescentibus & frigescentibus.

A Somno & Vigiliis

In specie ex somno & vigiliis prognostica concludi possunt; si somnus moderatus & quietus excipit inquietudines, vigilias, deliria & convulsiones, semper indicat mentem ad tranquillitatem redire, indeque bene sperare jubet, sed somnus excedens, comatosus, malus est; indicat enim deficere influxum liquidi nervei in organa sensuum & motuum voluntariorum, vel ob obstructionem, vel ob pressionem cerebri, vel ob vires vitæ debiles; quacunque ex his causis oriatur somnus comatosus malum semper est signum. Sed uti somnus sine modo continuatus; sic etiam nimiae vigiliæ malæ sunt, ut causa & ut signum; ut causa, quia accelerando circulationem humorum, liquidiores dissipant, remanentes inspissant, & iisdem acrimoniam conciliant; ut signum etiam malæ sunt; indicant enim nimium raptum humorum ad caput; inde metuenda gravia capitis mala præcipue deliria, convulsiones, &c.

A sensibus externis.

A sensuum externorum valore vel defectu certiora adhuc deduci possunt prognostica:

Visus imminutus, obscuratus, nisi præcedat vel vomitum criticum, vel hæmorrhagiam narium criticam malus est. In febre non intermittente, si æger neque videat, neque audiat, debilis jam existens mors præ foribus est.

Visus depravatus; si igniculi, anguillulæ. &c. obvolitantes videantur, malum est signum, nisi simul adsint signa hæmorrhagiæ narium criticæ; notat enim majorem sanguinis copiam ad caput ferri, hinc futurum delirium phrenitidem, &c.

Visus auctus, id est, intolerantia lucis mala est, indicat enim nervos valde tensos, & raptum humorum nimium ad caput, unde metus delirii, phrænitidis, aut convulsionum, excipe tamen, si imminet hæmorrhagia narium critica.

Auditus auctus in acutis malum dat signum, denotat enim tensionem nervorum vel ob siccitatem, vel ob inflammationem, vel ob majorem impetum humorum ad caput.

Auditus imminutus, surditas in acutis, variis temporibus & ob varias causas supervenit, & vix ullam certam prognosin præbet; plerumque tamen, si accedit, dum crescit adhuc morbus, gravioraque fiunt omnia symptomata, pravi est ominis; si vero accidit, quo tempore mitescere incipiunt pleraque alia, faustum exitum præfagit. Bona quandoque surditas præcedit hæmorrhagiam narium, aut abscessus ad parotides; tinnitus aurium, susurrus, bombus in acutis, nisi præcedant criticam narium hæmorrhagiam, vel parotides, vel abscessus pene aures, mala sunt; indicant enim auctum humorum motum ad superiora, hinc delirium, phrænitidem, & cætera gravia capitis mala portendunt.

Olfactus imminutus vel abolitus in acutis malus est, denotat enim organi ol-

factorii siccitatem ab humorum immeabilitate ortam.

Olfactus depravatus, quo æger foetorem putridum percipit, quo cibi & potus & medicamenta ægro apparent putrida morbo provecto, signum est lethale; indicat enim totam massam humorum corruptam & putrilaginosam, quam corrigere impossibile est. Dicitur est morbo provecto; etenim perceptus foetor putridus in initio morbi oritur plerumque a saburra, & tunc tam malum non est signum.

Gustus abolitus vel imminutus cum linguæ orisque ariditate malus est: denotat enim pariter siccitatem organi a magno & notabili humorum lentore oriundam.

Gustus depravatus in initio morbi plerumque a saburra pendet, hinc adeo malum non est signum, ast in morbo provecto sapor putridus a corrupta tota humorum massa lethale etiam est signum. Stupor seu tactus imminutus malum est signum; indicat enim vel stasim humorum in capite fieri, vel factam esse, aut vires vitales multum

tum esse imminutas; primum dignoscitur ex cæteris signis conjunctis encephali affecti, secundum noscitur maxime ex debilitate pulsus.

Ab Actionibus voluntariis.

Hæ etiam in formanda prognosi suam conferunt symbolam; huc consideranda veniunt: Lassitudo, debilitas muscularis, tremor, convulsis, jactitatio decubitus. Magna lassitudo & debilitas in principio acutorum, ut plurimum putridi vel maligni morbi est indicium; indicat enim deficere influxum liquidi nervei in musculos, vel ob immeabilitatem humorum, vel ob affectum pressumque cerebrum, vel ob vires cordis debilitatas; excipe tamen debilitatem spuriam Imo. a saburra turgente, 2do. a plethora summa, 3tio. ab inflammatione gravi visceris cujusdam nobilis.

Tremor, quo validior est in initio morbi, eo gravior prædicatur morbus; denotat enim graviolem morbi causam; adeoque morbum causæ proportionatum; tremor in decursu febrium putridarum &

malignarum malus est: indicat enim vel congestionem humorum in capite vel acre rodens, vel magnam morbi malignitatem.

Tremores cum magna virium debilitate pessimi.

Tremores cum delirio vix non lethales; monet enim *Hypocrates*: qui mentem aberrantem, superveniente tremore, certo moriturum affirmat, non fallitur.

Convulsiones in acutis semper sunt periculosæ, hæ enim graviter affectum encephalum denotant; excipe tamen convulsiones variolarum, morbillorum, & aliorum exanthematum eruptionem præcedentes, si nulla alia mala symptomata has comitentur, hæ enim non adeo periculosæ sunt; quin imò ex his variolarum benignitatem prædixit *Sydenhamus*; periculosiores sunt convulsiones in decursu morbi, quam in initio, ratio hujus est, quia in initio oriri solent vel a plethora, vel a rarefactione humorum, vel a saburra irritante, quibus causis facile medela adferitur. Ast in decursu morbi oriri solent a

stasi

stasi humorum in capite, cui tam facilis non fit medela. Periculosiores sunt convulsiones ceteris paribus in adultis quam in infantibus, periculosissimæ sunt in senibus; adulti enim & senes minus sunt irritabiles, adeoque minus prædispositi ad convulsiones, hinc graviolem in his supponunt causam, ob eandem rationem minus periculosæ sunt in hystericis & hypochondriacis, quam in robustis. Convulsiones a capite incipientes cæteris paribus pejores sunt. v. g. dum muscoli capitis, faciei, colli primo convelluntur, malum est indicium: denotant enim causam in encephalo hæerere, & cerebrum graviter affectum esse. Si post urinam crassam prius emissam mox aquosa & pellucida succedat, & convulsio superveniat, pessima est: denotat enim retineri in corpore salia & olea acriora calore febris reddita, & nocere hæc præsertim encephalo; hinc discrimen est, ne tenera encephali vasa destruantur, hisque destructis necessario mors inferatur. Pessimæ sunt & fere lethales, quæ fiunt cum perpetuo delirio, denotant enim cerebrum affectum & continuo irritatum, hinc summum periculum; eo pejores sunt

convulsiones, quo plura simul adfunt alia prava symptomata.

Subfultus tendinum, qui convulsivus sunt motus, adeo damnati a multis medicis, sæpe tamen, in variis morbis acutis, quorum felix est exitus, a primo initio, ad convalescentiam usque observantur; hinc malum quidem sunt signum & encephali irritationem denotant, attamen tanquam signum lethale non nimis sunt reformidandi.

A D E C U B I T U.

Porro quoque ex ipso decubitu ægrorum aliquid de futuris prælagire possumus; hinc enim si naturali quam maxime similis fuerit, morbum mitiorem, cui superando corpus minus gravatum sufficere poterit significat; sed malus est, qui sanorum decubitu similis non est, est eo peior, quo magis ab eo abludit. *Hypocrates* optimum dixit decubitum in alterutrum latus, & manus, cervicem, crura modice inflexa, & omne corpus molliter dispositum, ita enim plerique homines cubare so-

solent. Talis decubitus validum adhuc musculorum robur adesse denotat, hinc functiones, a quibus id dependet adhuc admodum illæfas supponit. Decubitus supinus extensis pedibus & brachiis malus est, denotat enim tantas non esse vires musculares, ut ad alterutrum latus decumbere possit; excipe tamen, si æger in sanitate sic decumbere assueverit. Malus est decubitus supinus, si æger manus, pedes, pudenda denudat; indicat enim delirium vel magnas anxietates, a quibus multum metuendum est; excipe, si æger multum caleat, tunc tantum non minatur periculum. Pessimus est & fere lethalis decubitus supinus, si æger ad pedes delabitur, notat enim languorem ingentem, & musculos resolutos esse. Si caput ita postrosum reclinetur, ut totum collum appareat, vel ita antrorsum flectatur, ut mentum pectus contingat, pessimum quoque est signum; denotat enim musculorum caput sustentantium resolutionem, estque proximum hoc mortis indicium.

Ab aliis quibusdam motibus.

Linguae porrectio impossibilis est vix non lethalis: denotat enim resolutionem musculorum motui linguae inservientium, adeoque originem, a qua nervi linguae motorii oriuntur, graviter esse affectam.

Motus manuum ludentes, floccos carpentes, muscas captantes, lintea convolventes pessimi sunt ominis! notant enim cerebrum graviter affici, & metuenda deliria, phrenitides, convulsiones.

Huc notandum venit symptoma, quo ægri tactum quasi refugiunt, quod solus fere notavit *Hypocrates*, & male habere monuit. In talibus ægris, dum medicus digitos carpo admovet, pulsum exploraturus, manus subito resilit, si rogentur, quare manum retrahant, dicunt se hoc nescire; idem contingit, si medicus linguam attingat, lethale plerumque est hoc symptoma; videtur tunc in sensorio communi tanta irritabilitas esse, ut a levissima etiam nervorum mutatione totum turbetur corpus, unde brevi convulsiones metuendæ sunt.

A functionibus naturalibus.

Hæ pariter medici prognosticantis attentionem merentur, præcipuæ autem hic considerandæ sunt; appetitus, sitis, deglutitio.

Ab Appetitu.

Bona est in omni morbo salutis nota si æger cibum potumque moderate appetat, & ad ea, quæ eorum loco offeruntur, bene se habeat; siquidem his subsidiis vires conservantur, ut morbi cujuscunque vehementiæ magis resistere queant,

Ast appetitus prorsus prostratus malus est, ut signum, & ut causa; ut signum, quia indicat functiones naturales multum esse lesas; ut causa, quia si deperdita non restituantur, vires debilitatæ non sufficiunt materiæ concoquendæ & eliminandæ. hinc natura succumbere debebit, minus tamen periculum inde est in acutorum initio, quam in augmento, nam in initio plerumque appetitus prostratio a saburra dependet, quæ causa facile auferri potest.

Pef-

Pessimum est, si ægri omnem cibum averfentur, præcipue si hoc fiat ex delirio, vel ex corruptione putrilaginosa humorum.

Appetitus magnus subito post magnam inappetentiam ortus mortem brevi secuturam indicat.

Deletus in convalescentibus appetitus malus est ut causa, & ut signum; ut causa, quia virium deperditarum restitutionem impedit.

Ut signum, quia denotat vel saburram adesse, vel viscera digestionis debilia vel menstrua digestionis inservientia quantitate vel qualitate peccare; hinc recidivæ metum.

Subitus appetitus in insolita in morbis acutis plerumque boni est ominis, hinc quæ ægri summo cum desiderio appetunt, concedenda, nisi certam inde prævideas perniciem.

A Sitis.

Sitis nullo potu explebilis, exitialis est, indicat enim vel magnam humorum immeabilitatem, vel magnam eorundem acrimoniam.

In febribus non intermittentibus, si externa frigeant, & sitis detineat ægros, mortiferum est, ut jam monuit *Hypocrates*; nulla sitis, præsentem tamen hujus causam, pessima est, indicat enim vel delirium adesse, vel sensibilitatem adeptam, adeoque multum pati encephalon.

A Deglutitione.

Deglutitio sonora, in qua ingesta, quasi ab alto in ventriculum delabi audiuntur, pessima est; & pauci præsentem hoc symptomate evadunt. Deglutitio impossibilis, absque manifesto faucium & oesophagi vitio apparente lethalis est: notat enim musculorum deglutitioni inservientium paralysem, & plerumque depositionem inaufertibilem ad caput factam esse.

Ab excretis & retentis.

Excreta & retenta medico circa prognosin formandam multa consideranda supeditant; præcipue alvus, urina, sudor, hæmorrhagiæ,

Ab alvi dejectione.

Qui ex alvi dejectionibus aliquid concludere contendit, is respectum habere debet causarum, morborumque complicatorum, nec non excretorum ipsorum, quæ, si critici fiunt, & causam morbi tollunt, vel solum imminuunt, in bonis naturæ habendæ sunt, & contra: hinc dejectiones serosæ, viscosæ vel biliosæ, in affectibus ab ejusmodi impuritatibus oriundis liberant; neque cruentæ hypochondriacis & cachecticis semper nocent, modo reliqua consentiant. Sed nimis aquosæ, serosæ, spumosæ, putridæ & foetidæ, in miliaribus, petechiis, nec non in phthisicis, & viribus alias exhaustis causam malorum istorum tollere nequeunt, viresque eo magis destruunt, indeque communiter tristem eventum præfagiunt; quem-

ad-

admodum etiam illæ dejectiones, quæ præter sensum rationemque subito & confertim fiunt in languidis, sensuum jam abolitionem, adeoque perniciem ostendunt. Lex est universalis ab *Hypocrate* jam cognita, illas juvare evacuationes, quas bene ferunt ægri, si post singulas dejectiones melius se habeat æger, si mollescit abdomen, rarior fit pulsus, insurgunt vires, sedatur sitis, quietior est somnus, tunc licet valde copiosæ dejectiones, nunquam timendum est, & omnia fausta speranda sunt.

Diarrhæa in morbo provento, cum meteorismo lethalis est; denotat enim insanabilem intestinorum gangrænam.

Ab Urina.

Imperitus & infelix reputatur medicus, qui multa ex urinis habita præfagia discernere & dijudicare non potest; & hoc non sine omni ratione; etenim licet ineptum & absurdum sit, cum medicis quosvis morbos, nullo modo cum sanguine, vel urina communicantes, & quod eo magis absurdum, causas extrinsecas, æta-

tes, sexus, aliaque hariolare velle; propterea tamen nihil impedit, quominus sanguinis, utpote ex quo lotium illud immediate fecernitur, & multo magis viarum, per quas transire idem lotium debet, sanitas & morbi exinde dijudicare possint & debeant; sed antequam medicus de urinis iudicium ferat, aut ferre possit, varias circumstantias probe perspectas habere debet, quæ urinarum conditionem etiam in statu sano mutant, videlicet: ætatem, sexum, vitæ genus, tempus decubitus, medicamenta adhibita, tempus & modum excretionis. Hæ enim omnes circumstantiæ, eum, qui has ignorat, in errorem facile deducere possunt.

Ab Urinæ Substantia.

Qui perpensis probe hisce circumstantiis accurate urinarum substantiam, seu consistentiam, quantitatem, colorem, & contenta contemplatur, is non pauca salutis æque ac mortis prognostica deducere poterit, & quidem ratione consistentiæ: Urinæ crassæ, densæ & fæculentæ, cuiuscunque coloris, in morborum augmen-

tis

tis & decrementis copiam quidem salium, & impuritatum in corpore, ast eorum secessum simul, adeoque nihil periculosi, quin potius salutem præfagiunt, modo reliqua consentiant. Ex ea ratione urinæ primum tenues, deinde per se, aut post adhibita remedia crassiores redditæ, in febribus tam intermittentibus, quam continuis, nec non malo hypochondriaco, ictero, scorbuto, calculo, arthritide, affectionibus soporosis, aliisque semper bonum eventum præfagiunt.

Contrariæ vero malum, nempe tenues albæ, vel rubicundæ, a corporibus ejusmodi morbofis cacochimicis, si redduntur, docent salia & olea acria retineri, indeque, nisi in crassiores mutantur, in omnibus morbis acutis ingens periculum, imo cum aliis malis signis mortem prædicunt; inde enim metuendæ sunt depositiones ad caput, unde deliria, phrenitides, convulsiones, &c. plurima hanc in rem prognostica ab *Hypocrat.* & *Galeno* collecta habentur.

A Q u a n t i t a t e.

Urinæ quantitas duplici modo peccare potest, nempe excessu & defectu. Naturalis urinæ quantitas minor quodammodo esse debet, quam quantitas ingestorum liquidorum; horum enim quædam partes in corporis nutrimentum facefcunt, quædam per alias vias, diarrhæa, sudore, transpiratione vel salivatione dissipantur, ideo si copia urinæ, quantitatem liquidorum ingestorum longe superet, quantitas excedens dicitur. Hæc post urinæ suppressionem in hydropicis, nephriticis, morbi solutionem, & salutem promittit. In morbis autem aliis in corporibus alias tenerioribus, viribus exhaustis, siccis, heceticis, phthificis mali semper est ominis, & semper nocet, nisi forte aucta urinæ excretio aliam imminutam excretionem compenset. Sed præter naturam deficiens, aut plane suppressa urina serum illud in viis suis a calculis, carunculis, vel aliis obstaculis intercipi, aut ad alia loca decumbere monstrat, quod utrumque malum. In acutis vero aliisque præcipitibus malis interceptiones tales cum aliis signis funestis convulsiones interiores,

apoplexiam, vel mortem afferre significant,
monente jam *Hypocrate*.

A Colore

Color naturalis urinæ est subaureus vel citrinus cum substantia seu consistenteria mediocri & sedimento albo & levi, talis in hominibus sanis deprehenditur, & debitam humorum elaborationem, debitam, que crasin indicat. Ast quo magis a naturali hoc colore urinæ recedunt, absque aliis causis manifestis, & in morbis alias magnis, acutis, & periculosis, eo minus salutarem eventum sperare licet, nisi cricæ excernantur, & meliores paulo post sequantur. Urina pallida, tenuis, aquosa, mala est, nisi sit urina potus: designat enim talis urina, retineri in corpore illa, quæ per has vias naturaliter de corpore evacuantur; olea nempe & salia sanguinis acriora reddita magis adhuc nocitura, quia in morbis acutis omnia citius in corruptelam vergunt, quam in sanitate. Observatur & talis urina quandoque, dum sanguis inflammatoria densitate immeabilis redditus, aquæ quantumvis copiosæ ingestæ,

miscelam respuit; unde potus assumptus
 statim per urinæ vias elabitur; hinc patet
 ratio illius asserti *Hypocratici*: mala est quo-
 que (urina) quæ post potum cito mingi-
 tur, maxime in pleuriticis & peripnevmo-
 nicis. Merito ergo damnavit *Hypocrates*
 urinas albas & tenues, tanquam admodum
 vitiosas. & in phreniticis maxime tales
 urinas apparere dixit. *Galenns* asserit se
 nullum phreniticum sanatum vidisse, qui
 talem urinam emisisset, in alio loco dicit:
 si in ardente febre tenuis & alba urina ap-
 paret, designat phrenitidem, si vero jam
 adest phrenitis, prædicimus mortem. Si
 post urinam crassam prius emissam, mox
 aquosa, pellucida exit, dein convulsio fit,
 pessima est: notante *Boerhavio*.

Urina rubicunda in febribus auctam
 valde circulationem, & validum attritum
 fluidorum & solidorum inter se, etsi abs-
 que febribus tales, imprimis crassæ red-
 duntur, ut sæpe fit in scorbuticis & hy-
 dropicis, viscerum depurantium labem &
 corruptionem in recessu habent, nec peri-
 culo carent.

Urina in acutis rubicunda & turbida, feu quæ post emissionem cito præcipitatur, & clarescit, propter facilem secessum impuritatum, semper meliorem eventum & breviorum liberationem testatur, quam rubicunda & tenuis, flammea, sanguinea. quæ, si in statu, & summo gradu febrium acutarum cum aliis malis signis perdurat, mortis quoque imminentis notam exhibet. Omnium tamen pessimæ sunt urinæ livefcentes & nigricantes in morbis acutis & chronicis, ob ingentem humorum degenerationem & corruptionem; quæ exinde patet, nisi forte criticæ, aut ob causam quondam extrinsecam, usum nempe martialium & similium tales fiant,

Urinæ nigræ tenues & paucæ in febribus acutis lethales sunt monente jam *Hypocrate,*

A C O N T E N T I S.

Contenta urinæ certe multum quoque conducunt ad dignoscendam organorum secretiorum & sanguinis conditionem,

nem, a qua salus sperari, aut fatalis eventus metui potest.

Urina mucosa, crassa, cruditates viscidas, aut saburras acidas indicare solet; sabulosa sive cretacea, sive laterina copiam excrementorum salinorum & terreorum denotat. Sanguinolenta & purulenta erosionem vasorum in viis urinariis prodit, quæ visa, prout magis vel minus excedunt, & cum morbi magnitudine, ægrique viribus prudenter conferuntur, medicum omnino de eventu quoque fideliter monere solent; ita urinam cruentam in laterum doloribus, id est, pleuritide & peripneumonia, nec non variolis, morbillis, petechiis, peste, aliisque acutis ut plurimum lethale signum dare *Hypocratis* & communis medicorum experientia testatur; prodit enim ingentem acrimoniam & dissolutionem sanguinis, quæ nonnisi cum summo vitæ periculo conjuncta.

A Sudore.

Sudoris modus, quantitas, qualitas, si considerantur, multa ad prognosin formantur.

mandam suppeditant: nam omnis sudor in febris acutis bonus est, & plerumque sudor in initio morbi malus est, nisi sit in morbis a suppressa transpiratione, aut abundantia feri in sanguine. Salutaris habetur is, qui contingit coctione prægressa, die critico, morbo & viribus ægri proportionatus, tepidus, non solum in extremitatibus, sed universo corpore, & cum levamine erumpit, id jam notaverat *Hypocrates*, ait enim; sudores in omnibus morbis acutis optimi sunt, quum & diebus criticis fiunt, & febrim prorsus auferunt. Boni quoque, qui toto corpore manant, & faciunt, ut homo facilius ferat morbum, qui vero nihil horum fecerint, non utiles. Sed sudor frigidus, interruptus, paucus vel largus in extremitatibus vel circa caput tantum & faciem & cervicem, multum semper timendus est; etenim in morbis acutis gravioribus, si simul concurrant alia mala signa, mortem, in mitioribus autem massi longitudinem *Hypocrati* jam prænunciabat, quandoque sudor universalis, tepidus, sed nimius, & continuus. cum repentina virium imbecillitate dimanans in morbis acutis, ob impetuo-

ſam ſanguinis reſolutionem, præſentaneum vitæ periculum habet.

Ab Hæmorrhagiis.

Hæmorrhagia pariter a tempore, quantitate, qualitate & loco eruptionis hic æſtimandæ veniunt, conſideratis etiam ſimul natura morbi, ægri temperamento, conſuetudine, aliisque. Siquidem hæmorrhagiæ in plethoricis, ſanguineis; calidis, vini potatoribus, & ſimilibus non ſolum vere, ſed etiam aliis temporibus, a natura per nares, vel alia loca apta excitatæ, nec nimis largæ, nec nimis parcæ, a multis morbis præſervant, & ex his cauſis ægrotantes quoque liberant.

Aſt hæmorrhagiæ nimix, citra illas cauſas, & indicantia, inconvenienti tempore, modo & loco ortæ ſemper exitium portendunt, brevius vel tardius, prout morbus magis vel minus arget, & vires corporis reſiſtere valent. Sic sæpe lethale eſt ſanguinis ſputum in acutis, lethalior autem ſanguinis miſtus, designant enim tantum eſſe ſanguinis impetum ut vaſa
ruin-

rumpat, vel falia & olea adeo acria esse ut vasa erodantur, aquacunque ex his causis hæmorrhagiæ in his locis oriantur, funestum semper præfagiunt eventum: unde etiam & miæctum cruentum & violentam sanguinis e pulmonibus eruptionem pro certissimis mortis signis habuit in variolis Sydenhamus, fateturque se nulla methodo has hæmorrhagias compescere potuisse.

Neque hæmorrhagiæ nimis parcæ & per stillicidium solum factæ quidquam prodesse possunt, potius sanguinis immeabilitatem, stagnationem viriumque imbecilitatem, & in acutis infallibile exitium portendunt. Si adest sitis, & si sedatur post hæmorrhagiam optimum est signum, inde enim demonstratur hæmorrhagiam fuisse vere criticam, quod in se ipso verum invenit *Prosper alpinus*.

A qualitatibus Sensibilibus alienatis.

A F a c i e.

Quamvis facies citra morbos, a variis admodum causis extraneis quoad figuram, colorem, aliasque qualitates toto die immutetur in hominibus, & e con-
tra-

trario in morbis chronicis, ubi ob viscerum obstructions & corruptiones, mors sæpe in propinquo est, facies nihilominus a colore naturali non adeo recedit, imo magis rubescit. Aliter tamen res se habet in febribus acutis, ubi facies etiam rubicunda, si cum anxietate præcordiorum, difficultate spirandi, vigiliis, aliisque gravioribus Symptomatibus conjungitur, internas inflammationes & phrænitidem lethalem portendit; præcipue si vultus torvus & superciliosus accedit; nisi forte crisis mox superveniens per hæmorrhagiam, diarrhæam, abscessus pone aures vel similes, eam solvat. Pessima vero in morbis acutis est facies Hyppocratica, ubi nimirum ut ipse scribit *Hyppocrates*, nasus acutus oculi cavi, tempora collapsa, aures frigida & contractæ, lobi auricularum distorti, cutis circa frontem rigida, contracta & arida, & color totius faciei suppalidus, niger etiam & lividus aut plumbeus; ubi demum color totius faciei nimium a naturali subito recedit, tempora collabuntur, frons arefcit, nares, auresque frigida contrahuntur, & oculi in cavo subsident: ex his enim omnibus motus

san-

Sanguinis, & reliquorum humorum sensim deficere; viresque omnes vitales collabi, manifeste colligitur. In reconvalescentia si superest faciei languor, si oculi nitorem, cutis colorem & mollitiem non recuperent, metus est ne imperfecta sit curatio, & aliquod subsit adhuc vitium, & *Hippocrates* tanti fecerat faciei in Speculationem, quam multi faciunt quoque omnes Medici, ut jam scripserit, inquirendum autem hac ratione in acutis morbis, primum in faciem ægrotantis, utrum similis sit benevalentium faciei, aut sibi ipsi, sic enim esset optima, quæ autem contraria est eadem & difficillima. Non sine ratione ergo jussit. *Celsus*: ut Medicus neque in tenebris, neque a Capite ægri resideat, sed illustri loco adversus eum, ut omnes notas ex vultu quoque cubantis perspiciat.

A b O c u l i s.

Oculi plurima & certissima signa dare solent in morbis: nec mirum cum & in sanis animi affectus varios in oculis observare liceat, & prima ingruentium mor-

borum indicia sæpe in oculis appareant. In debilibus, post morbos prægressos hominibus primum renascentium virium indicium major oculorum vigor dare solet: unde non sine ratione dixit *Hypocrates*. oculi ut valent, ita totum corpus; quoniam non nisi purissimo & optimo sanguinis succo nutriuntur, & in nitore suo conservantur, quo ergo gravius læditur & turbatur ejus massa, eo quoque magis oculos affligi, & a Splendore suo remittere necesse est, sed tamen ante omnia indagandum, an mutationes in acutis a morbo isto, quo decumbit æger, an vero ex aliis causis accidentalibus externis vel internis pendeant, nam non hoc, sed illo tantum casu aliquid certi ad prognosticum monstrare possunt.

Oculi rubri, scintillantes, caliginosi, nimis protuberantes, eorum distractio involuntaria, ferocia; palpebrarum quoque contractio, vel dilatatio, lacrymarum fluxus involuntarius, aliaque ejusmodi insolita Symptomata, ex febre acuta orta, nisi prægressis pepalms signis & instante critica narium hæmorrhagia, aut deposi-
tione

tione ad parotides, aut alia crisi contingunt, semper periculosissimum ægri statum, videlicet, delirium, convulsiones & mortem ipsam præfagiunt, quo sensu intelligenda sunt illa *Hypocratis* prognostica quicumque in febre continua muti jacent, clausis oculis, subinde conniventibus, siquidem e naribus sanguis effluerit; vomuerint, atque ex eo loquantur, & ad se ipsos redeant, servantur, quodsi nihil horum acciderit, in difficilem respirationem redacti brevi moriuntur.

Si oculi lucem effugiunt, aut prævertuntur, aut alter altero minor sit, aut candidam rubedinem habeant, vel lividas aut nigras venulas, aut sublimines tumidive, vel cavi admodum fuerint, vel obtuti squallidi & sine splendore; hæc omnia mala esse, & exitiosa censendum.

Oculi feroces horridi & audaces delirantium ac phreniticorum proprii, plerumque convulsionem accersent, aut mortem cum aliis signis malis. In febribus acutis oculorum perversiones semper malæ

læ. In febre non intermittente si labrum, vel palpebra, vel supercilium, vel oculus, vel nasus pervertatur, vel non videat, non audiat, ægro jam debili existente, quidquid horum evenerit, mors proxima est.

Admodum lethale signum esse monuit *Hippocrates*, si per somnos palpebris non commissis, aliquid ex albo subappareat, neque ex diarrhæa, aut purgantis potione hoc factum fuerit, neque æger hoc modo dormire solitus sit, excipe etiam hic si lux vivida directe in faciem ægro- tantis incidat.

Oculi sicci, squallidi, pulverulenti, luctuosissimam instantis jam mortis imaginem exhibent. Contra vero pro optimo signo habuit *Hippocrates* oculorum nitorem in morbis, unde dixit: oculorum puritas & alba illorum ex nigris vel lividis pura fieri, criticum. Si igitur cito depurentur (oculi) celerem crifim significat; si tarde tardiozem. Cum ergo tam utilia ex oculis deduci possint prognostica, pa-
tes

tet eos magna cum attentione a medico esse considerandos.

Ex Lacrymis.

Si ægri manifestam ob causam lacrymas fundant, v. g. audito mortis periculo, vel dum charas vident proles &c. bonum plerumque est signum, cum solitis tunc moventur animi affectibus. Verum si absque causa oculi lacrymis madent, malum est; unde *Hippocrates* in acutis male habentibus ægris, voluntarias lacrymas bonas dixit, involuntarias vero malas. Unicum tamen excipe casum ab *Hippocrate* jam exceptum, in quo lacrymæ involuntariæ futuræ criseos, per hæmorrhagiam narium, signum dant; si nempe tales lacrymas alia pessima signa non comitentur, ita enim habet *Hippocrates*: quibus in febribus acutis, maxime in ardentibus, invitæ affluunt lacrymæ, illis sanguinis e naribus profluvium expectandum est, si & reliqua pernicioſa non habuerint; male enim habentibus non hæmorrhagiam, sed mortem portendunt. Quandoque etiam accidit, ut ægri vultus

d

mæ-

mærorem exprimat, interdum cum lacrymis interdum sine iis, licet nondum tamen oculi adeo squalidi appareant: si rogetur tristitiæ causa, negat se tristem esse.

Pessimum hoc esse Signum asserit *Van Swieten*, quod in ægris aliquoties vidit.

A Lingua & Faucibus.

Non minus linguæ, dentium & faucium inspectio & observatio in ægrotis præfagia futuri eventus multum confirmant, aut ad minimum illustrant. Licet enim hæ quoque partes citra aliquem morbum gravem, a multis causis extraneis sæpe mutantur, & contra in morbis variis interdum parum vel nihil, ægris nihilominus pereuntibus; nihil tamen impedit, quo minus per morbum acutum enormiter mutatae partes istæ quoque ad præfagium confirmandum maxime conferant, sane quamdiu lingua sanorum similis, calida mollis, rubicunda & constans in febribus, adhuc temperiem sanguinis, &
lym-

lymphæ non penitus destructam esse significat, & bene sperare jubet; sed nimis arida, aspera vel plane fissa, livescens & nigrescens, aut multo squallore obsita, & frigida, nimium succorum a temperie naturali recessum indigitat; & cum aliis signis malis exitium præfagit, omnium certissimum si sitis simul abest, ex quo præterea sensus abolitio innotescit: ita si quis in ejusmodi morbis acutis dentibus strideat non convetus, insania significatur & mors secundum *Hippocratem*.

Utrumque enim, & convulsio gingivarum, & insania ostendit gravissimam affectionem cerebri, & generis nerosi, quæ nisi per crism aliquam cito solvatur, non nisi mortem secum trahere potest. Quemadmodum etiam in istis acutis & malignis faucium ipsarum dolores & strangulationes, aut distorsiones, nullo tamen apparente tumore ex eodem fundamento perniciosæ sunt, censente *Hippocrate*.

In morbis acutis aliquoties species contractionis, alias demissionis in labiis

percipitur, quarum prima spasmodicum, secunda paralyticum vitium denotat; pravi quoque ominis est summus rubor & præsertim livedo, quoad dentes, ubi lenta, viscida tenaci, fusca sordē, squallidi sunt; pertinacia gravitasque febris inde demonstratur; crescit morbus, quamdiu hæ sordes incresecunt; optimum est præsagium ubi solvi incipit, humiditasque gingivis, nitor dentibus reddeunt.

Ab Hypochondriis.

Videtur *Hippocrates* sollicitè observasse quomodo se haberent hypochondria, atque inde plurima præsagia tam ad salutem, quam interitum deduxisse.

Optimum prænunciavit hypochondrium, si doloris expers, & molle ac æquabile, & in dextris & in sinistris. Signum autem morbi mali moris esse dixit: si hypochondrium inflammatum, inæqualiter se habens, aut dolens fuerit. Significat enim viscera ibidem posita inflam-

ma-

mata, adeoque aut mortem brevi secuturam, aut periculosam admodum suppurationem orituram, ideo dixit: tumor autem durus & dolens in hypochondrio pessimus quidem, si totum hypochondrium occupaverit: sin vero in altera tantum parte fuerit, minus periculosus qui in sinistra. Verum significant tales tumores in initio quidem, periculum esse mortis brevi futuræ; si vero febris vigesimum diem superet, nec tumor interea subsidat, in suppurationem vertitur.

Tensio hypochondrii tam in dextra, quam in sinistra parte ab *Hippocrate* inter signa futuræ hæmorrhagiæ narium criticæ præsertim si alia signa adsint, quæ humorum raptum ad superiora denotant; uti sunt dolor capitis, hebetudo visus, tensio ad cervicem &c. Sed simul diserte monet talem tensionem esse tunc sine dolore & inflammatione.

Notavit tamen etiam, quod quandoque dolor ficam hypochondrii tensionem in primo morborum circuitu excipiat fa-

lutaris narium hæmorrhagia, hinc si etiam hypochondria dolent, cum signis futuræ hæmorrhagiæ narium non semper adeo mali erit ominis.

Tumores hypochondriorum molles, doloris expertes, qui digito prementi cedunt, nihil mali portendere solent; jam notavit idem *Hypocrates* dicens: at in dextris sublatis tumores, qui magna quidem ex parte molles sunt, maximeque prementi, siquid submurmuraverit, non admodum maligni existimandi sunt.

Flatulenti enim hi tumores videntur esse, etsi hypochondria strictè dicta occupent hi tumores, in ventriculo aut intestino colo videntur potissimum hæere. Si tamen talis tensio & inflatio hypochondriorum cum aliis pluribus malis signis jungatur, mortem cito instare concluditur. Fit enim tunc vel a putrefactis humoribus materiem elasticam generantibus, vel etiam a resolutione ventriculi & intestinorum, unde non amplius dilatantibus causis resistunt, sed expanduntur, unde

de in moribundis sæpe præcordia & totum abdomen in æquabilem tumorem attolluntur.

Hæc sunt quæ pro mea inaugurali dissertatione in compendio adducere concluderam.

F I N I S.

THESES.

I.

Genuina febris definitio adhucdum desideratur.

II.

Febris in solo frequentiori pulsu non consistit.

III.

Febres intermittentes vernaes magis ad naturam inflammatoriam, autumnales ad biliosam accedunt.

IV.

IV.

Cortex peruvianus in febris intermit-
tentibus , jam prodesse jam obesse po-
test.

V.

Inflammatiō pulmonum ex solo pulsu
dignosci non potest.

VI.

In doloribus collicis, etiam in Inflamma-
toriis necessitas V. Snis ex pulsu
æstimari nequit.

VII.

Rifus Sardonicus certum paraphrænitidis
signum non est.

VIII.

VIII.

Gargarismata in angina Cynanche dicta minime tuto adhibentur.

IX.

Dolor lateris punctorius non semper pleuritidem designat.

X.

Variolis non necessario unus quisque corripitur.

XI.

Variolæ eo deteriores, quo clima est fervidius, & eo benigniores, quo illud frigidius cæteris paribus.

XII.

XII.

Emetica in hæmoptoe biliosa non tantum non sunt reformidanda, sed etiam sola fere ei curandæ cito tutoque sunt paria.

XIII.

Non certo potest concludi, foetum vivum fuisse in lucem editum ex pulmone natante.

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. in relation to the above mentioned matter. I have the honor to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration.

I am, Sir, very respectfully,
 Your obedient servant,
 J. M. Smith

J. M. Smith